

for a living planet

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
www.wwf.fi
www.panda.org

kirjaamo@intermin.fi
sari.mustila@intermin.fi

15.12.2017

Viite: Lausuntopyyntö; Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta (SMDno-2016-1495)

Asia: WWF Suomen lausunto

WWF Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestämistä koskevista muutoksista seuraavaa:

WWF perusti vuonna 2003 vapaaehtoiset öljyntorjuntajoukot, joihin on liittynyt jo noin 8 200 vapaaehtoista. Olemme kouluttaneet yli 2 200 vapaaehtoista rantojen puhdistustehtäviin ja öljyyntyneiden eläinten hoitotehtäviin, ja samalla olemme tehneet tiiviisti ja hyvässä hengessä yhteistyötä eri öljyntorjuntaviranomaisten kuten ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, alueellisten pelastuslaitosten, rajavartiolaitoksen kanssa sekä muiden vapaaehtoistoimijoiden kanssa.

WWF pitää tärkeänä, että öljyntorjuntavalmiutta kehitetään ja että torjuntaorganisaation toimivuutta, kustannustehokkuutta ja osaamista tarkastellaan säännöllisesti. Suomen öljyntorjuntavalmius on kansainvälisesti vertailtuna hyvällä tasolla.

Koska ympäristöministeriö ja ministeriön hallinnonalan alainen Suomen ympäristökeskus ovat vastuussa öljyntorjunnan valvonnasta, kehittämisestä ja operatiivisesta johtamisesta, öljyn ympäristövaikutusten selvittäminen ja ympäristöhaittojen minimoiminen on priorisoitu toiminnassa korkealle ja ympäristötietoa on otettu huomioon öljyntorjunnan suunnittelussa ja sen toteuttamisessa. Syken asiantuntijuus korostuu, kun onnettomuustilanteessa tarvitaan reaaliaikaista ympäristötietoa öljyn ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemiseksi. Erityisesti ajankohtaan sidottu paikkatietoaineisto kuten lintujen muuttoaikaiset levähdyspaikat on tärkeää huomioida heti torjuntatoimia käynnistettäessä, jotta suuria vahinkoja ja kustannuksia voidaan ennaltaehkäistä. Mahdollisen johtovastuun siirron jälkeen Syken resurssit tuottaa ympäristönsuojelua tukevaa tietoa tilannekuvajärjestelmään täytyy taata myös jatkossa ja ympäristöviranomaisen tulee olla mukana onnettomuuden johtoryhmän toiminnassa kaikissa öljyonnettomuuksissa alusta asti.

Syke ja WWF ovat tehneet yli kymmenen vuoden ajan yhteistyötä öljyyntyneiden eläinten hoidon toimintavalmiuden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Syke vastaa öljyyntyneiden eläinten hoidon johtamisesta ja Sykellä on WWF:n kanssa sopimus öljyyntyneiden eläinten hoidon järjestämisestä onnettomuustilanteessa. Mikäli luonnoksessa esitelty siirto toteutuu ehdotetun laajan mallin mukaisesti, jää epäselväksi mikä on Syken rooli ja vastuu tulevaisuudessa. Kuten kaiken öljyntorjuntaan linkittyvän vapaaehtoistoiminnan myös lintujen hoidon järjestämisen tulee olla viranomaisjohtoista toimintaa eikä sitä voi siirtää kolmannen sektorin toimijoiden johdettavaksi. Toiminnan jatkuvuuden ja ylläpidon kannalta on keskeistä, että Sykellä säilyy resursseja vuosittaiseen ohjaukseen ja kehittämistoimintaan. Onnettomuuden sattuessa öljyn vaikutukset luontoon ja öljyyntyneiden eläinten hoidon järjestäminen nousevat poikkeuksetta keskiöön mediassa ja kansalaisten keskuudessa, kun arvioidaan torjuntatoimien onnistumista.

Vapaaehtoistoiminnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että viranomaisten toimintaan hyväksymille vapaaehtoisille maksetaan torjuntatöistä koituvat ylimääräiset kustannukset sekä korvataan torjuntatoimissa sattuneet vahingot ja omaisuuden turomeltuminen. Öljyvahinkojen torjuntalaissa edellä mainittuja asioita käsitellään kohdissa § 36 ja § 37. Uuden pelastuslain luonnoksessa vapaaehtoisille maksettavista korvauksista ei ole mainintaa. WWF:n mielestä vapaaehtoisille torjuntatöistä koituvat ylimääräiset kustannukset ja vahingot tulee korvata myös jatkossa.

WWF on tehnyt Suomessa suuren työn vapaaehtoisen öljyntorjunnan kehittäjänä sekä ollut mukana luomassa kattavaa yhteistyöverkostoa vapaaehtoisjärjestöjen ja viranomaistoimijoiden kesken. WWF toivoo, että mikäli siirto tapahtuu, nykyinen hyvä yhteistyö ja vapaaehtoisresurssien huomioiminen säilyvät vähintään nykyisellä tasolla ja että ympäristönsuojelu nähdään öljyntorjunnassa korkeana prioriteettina.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja
WWF Suomi

Teemu Niinimäki
suojeluasiantuntija
WWF Suomi